

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Typ posudku: posudek vedoucí práce

Autorka práce: Magda Horčicová

Název práce: „Věcný návrh zákona na zálohové výživné v kontextu teorie sociální konstrukce cílových skupin“

Autorka posudku: Mgr. Eva Hejzlarová, Ph.D.

Bakalářská práce Magdy Horčicové s názvem „Věcný návrh zákona na zálohové výživné v kontextu teorie sociální konstrukce cílových skupin“ zpracovává relativně časté téma samoživitelství z ne tak obvyklé a potenciálně analyticky velmi nosné perspektivy, ve které zkoumá připravovanou novelu zákona na zálohové výživné z pohledu dopadu na situaci neúplných rodin.

Autorka si v práci klade dva **cíle**: „popsat problematiku neplatičství výživného a kriticky zhodnotit plánovanou legislativní úpravu týkající se tzv. zálohového výživného v kontextu teorie sociální konstrukce cílových skupin“ (s. 10). Cíle jsou zvolené vhodně a autorka je dále operacionalizuje na **výzkumné otázky**¹. Ty jsou formulovány v zásadě správně – oceňuji zařazení otázky, která explicitně odkazuje k teorii, naopak nepovažuji za úplně zdařilou formulaci druhé podotázky (nezní úplně česky) a druhé výzkumné otázky, která v sobě obsahuje dvě samostatné otázky (směřující ke dvěma různým cílům).

Diplomová práce je členěna na následující části: Úvod, 1. Teoretická východiska, 2. Cíle a výzkumné otázky, 3. Metodologie a data, 4. Výživné, 5. Zálohové výživné, Závěr. **Struktura** je základně logická, názvy kapitol by bylo možné volit specifičtěji, aby bylo na první pohled zřejmé, z jaké perspektivy se na problém autorka dívá, ve struktuře kapitol prvního řádu zcela zapadá jeden z důležitých aspektů práce, tj. kritické zhodnocení připravované novely. Zároveň mám otazník nad zařazením kapitoly 4.3 Státní sociální podpora – autorka argumentuje, že jde o jeden z možných příjmů, ovšem osobně bych raději respektovala linku výživného, protože potenciálním příjmem neúplné rodiny může být leccos a finanční situaci této rodiny může ovlivnit řada dalších věcí, jako je např. dostupnost zařízení péče o děti apod. (ponechala bych zde jen podkapitolu 4.3.4 pojednávající o náhradním výživném).

Teoretický rámec je tvořen teorií sociální konstrukce cílových skupin, která je vhodně zvolena i popsána. Dílčí připomínky bych měla k některým formulacím, které mohou být zavádějící (např. „Každý jedinec spadá do určité skupiny, která má přesně vymezené charakteristiky“ - s. 5; je to sice tak, že všichni někam spadáme, ale zpravidla spadáme do různých skupin podle toho, jaká politika se řeší /např. vysokoškolačka, zaměstnankyně, feministka/ a charakteristiky se mohou situačně i v čase měnit). Ve zpracování teoretické části (a ostatně i v celé práci) oceňuji autorčinu snahu nalézt vlastní cestu (patrné ve vlastních překladech, strukturaci, důzdech) a nepřepisovat mechanicky to, co již bylo formulováno. Podstatné je také závěrečné vyvození, kde autorka specifikuje, jak bude se skupinou samoživelek pracovat.

¹ Co je to výživné a jak je v České republice ukotveno v zákonech?

o Jak je v České republice stanovováno výživné?

o Jakým způsobem je/může být výživné vymáháno – sankce?

Jaké jsou možnosti pomoci neúplným rodinám čelícím neplatičství výživného a jaké by byly dopady zákona o zálohovém výživném v momentálním znění?

Vysvětluje teorie sociální konstrukce cílových skupin efekty věcného návrhu zákona o zálohovém výživném?

V části věnované **metodám** se autorka zevrubně věnuje vysvětlení a zdůvodnění výzkumného designu (případové studie) a povaze dat (výhradně sekundární data – různé druhy statistik a dokumentů). Část působí promyšleně, přemýšlím jen nad tím, zda výhradní zaměření na psané dokumenty práci neochudilo a zda je absence např. expertních rozhovorů volbou vědomou a dobrovolnou, nebo bezděčnou.

V kapitole 5.2 je obsažena **analýza**, kde autorka upozorňuje na slabiny předlohy a předkládá výpočty dokládající, že novela situaci neúplných rodin sice možná zlepší, ale rozhodně ne nijak dramaticky, protože v novele jsou obsaženy nejasnosti (např. kdo platí exekuci), počítá se s relativně delšími termíny a neřeší se chronické neplatičství. K tomu závěru si nicméně čtenář musí dojít sám, protože kapitola spíše přestává, než že by regulérně končila nějakým shrnutím, což je velká škoda. Práce měla potenciál zejména v tomto bodě a zdá se mi, že ho úplně nevyčerpala...

Formálně má práce lehce podprůměrnou úroveň. Občas mohou chybět odkazy na místech, kde bych to čekala (např. s. 9 u mého jména 😊, kde není jasné, na co přesně odkazujete), případně nejsou dostatečné (viz zdroj u tabulky č. 3 na s. 21 a u všech dalších tabulek!), vyskytují se jednohláskové předložky či spojky na konci řádku. Občas se vyskytnou nešikovně formulované věty (např. „Nejprve musí být zálohové výživné součástí naší legislativy, abychom vůbec mohli mluvit o jeho procesu“ – s. 36), obecně je úroveň jazyka kolísavá. Všimla jsem si také nejednotnosti v používání „boldu“ (na s. 35 jsou všechny varianty krom třetí označeny tučně) nebo překlepů (s. 37 – „Další způsobem je“).

V předložené bakalářské práci Magda Horčicová osvědčila, že se orientuje v teoretických i metodologických aspektech výzkumu a umí konkrétní téma výzkumně uchopit. Zároveň má práce některé nedostatky – zejména to, že nepropojuje teorii se zbytkem práce (explicitně je teorie zmíněna jen v 4.2.1.3, pak už jen v závěru, ale bez větší opory), analýza není dokročená, struktura práce by mohla být přehlednější a konečně formální náležitosti. Bakalářskou práci Magdy Horčicové **doporučuji k obhajobě** a navrhuji hodnotit známku „**velmi dobře**“.

Možné otázky k obhajobě:

- 1) Jak byste zdůvodnila, že předkládaná novela jde v duchu toho, jaká je sociální konstrukce samoživitelek v ČR?
- 2) Jsou samoživitelky prostřednictvím této novely konstruovány spíše jako potřebné nebo deviantní?

V Praze dne 29. května 2015

Mgr. Eva M. Hejzlarová, Ph.D.